

ISSN: 1307-2552

Yil: 17 Sayı: 169 - Mayıs 2023

17
yil

Anadolu

İZLENİMLERİ

Türk Tarımının Dergisi

Fiyatı: 100 TL

**Toprağı Alın Teri İle
Sulayanların
Bir Gün Değil Her Gün
Kıymeti Bilinmeli**

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Gününüz Kutlu Olsun.

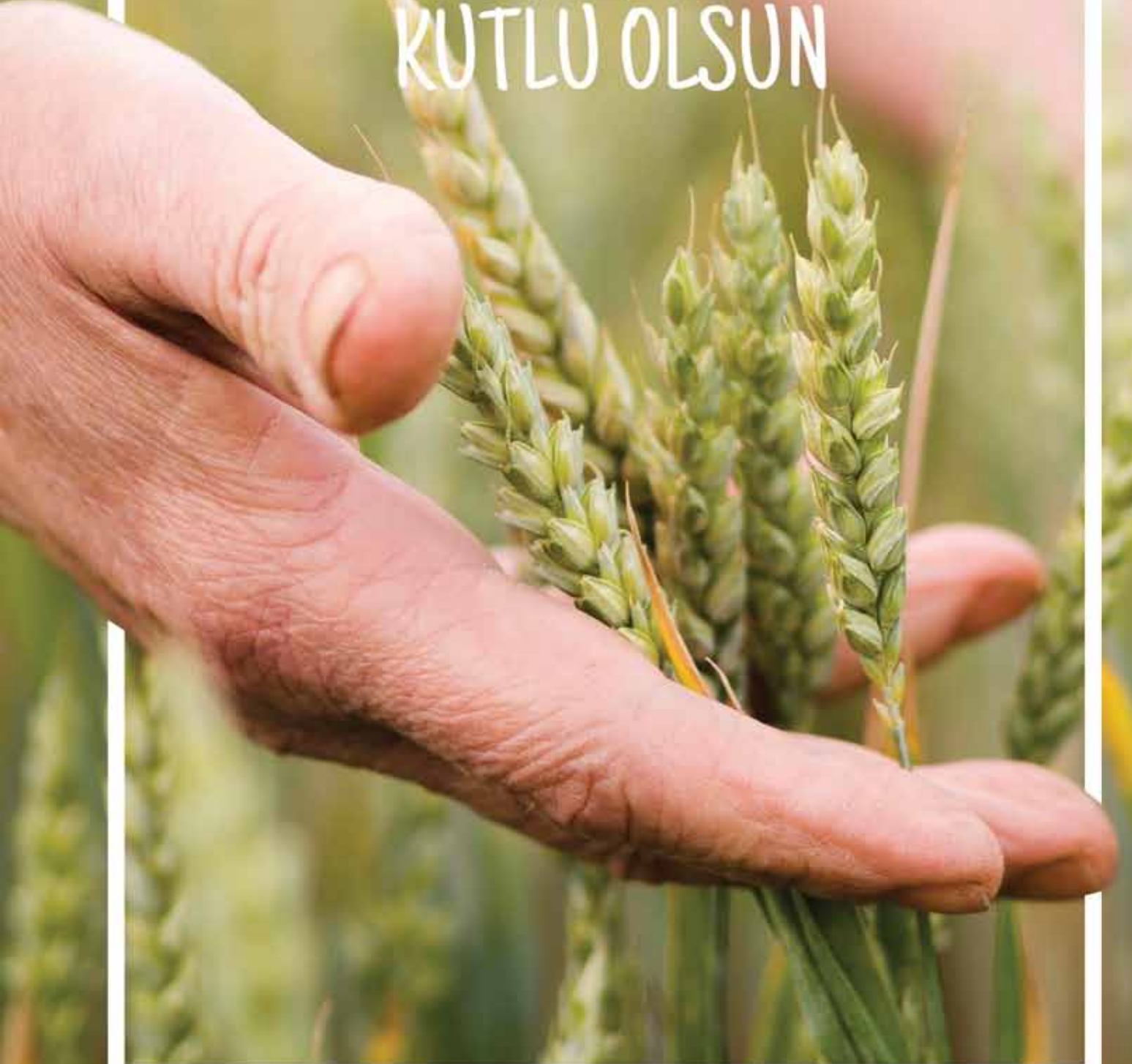
**İZMİR
DSYB**

(Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği)

14 MAYIS

DÜNYA ÇİFTÇİLER GÜNÜ

KUTLU OLSUN

KONYA
DSYB
DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

14 MAYIS

Dünya Çiftçiler Günü

KUTLU OLSUN

Edip Yıldız
Yönetim Kurulu Başkanı

Çağrı Merkezi ALO BİRLİK

444 35 49

www.konyadsyb.org.tr

**İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Genel Yayın Yönetmeni

Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları

Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ

Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi

Feyza Nur KAYA

Gizem CENGİZ

Muhasebe

Adem SABAN

Mizanpaj

Mehmet SARIGÜL

Temsilcilikler

Marmara Temsilcisi

Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi

Muzaffer AĞAR

Sivas Bölge Temsilcisi

Cem ŞAHİN

Banka Hesap Numaraları

Türkiye İş Bankası

Ankara Şubesi

TR7700 0640 0000 1420 0594 8485

Ziraat Bankası

Heykel Şubesi

TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki

Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri

Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA

Tel: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69

www.anadoluizlenimleri.com

info@anadoluizlenimleri.com

Baskı

Pelin Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.

İvedik O.S.B. Matbaacılar Sitesi 1514. Sokak No: 28

Yenimahalle/ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/yazarların düşüncelerini kapsamaktadır. Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

Tokat
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

*Toprağa emek ve hayat veren
tüm çiftçilerimizin*

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü

kutlu olsun.

İlhan KÖTEN
Yönetim Kurulu Başkanı

12

14 Mayıs
Dünya Çiftçiler Günü
Kutlu Olsun

Süt Krizi Çözülemiyor!
Süt Üreticisinin
Mağduriyeti Tüketicinin
Mağduriyeti Olacak **18**

8

Toprağı Alın Teri İle Sulayanların
Bir Gün Değil Her Gün
Kıymeti Bilinmeli

Aynı Nakarat! **16**

Sıradaki Tehlike **22**
Yenilebilir Böcekler

6 Süt Üreticisi Daha Fazla
Mağdur Edilmeden Önlem Alınmalı

8 Toprağı Alın Teri İle Sulayanların
Bir Gün Değil Her Gün Kıymeti Bilinmeli

12 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
Kutlu Olsun

16 Aynı Nakarat!

18 Süt Krizi Çözülemiyor! Süt Üreticisinin
Mağduriyeti Tüketicinin Mağduriyeti
Olacak.

22 Sıradaki Tehlike Yenilebilir Böcekler

24 Tarım, Ülke Ekonomileri İçin Yük mü?

26 Kalp Hastalığının Koruyucusu
Çilek

Toprağı ve mahsulü için
alın terini ve ruhunu ortaya koyan
tüm çiftçilerimizin

**14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.**

Gazi Küçükarslan

Eskişehir İli
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğı
Yönetim Kurulu Başkanı

Muhammet OLUKLU

Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

Süt Üreticisi Daha Fazla Mağdur Edilmeden Önlem Alınmalı

Süt Krizi her geçen gün büyüyor ve tedbir alınmazsa büyümeye devam edecek. Çarkın ilk ve en önemli parçası olan üretici ne yazık ki mağdur durumda. Enflasyonla birlikte yem ve girdi maliyetlerine gelen zamlar üreticiyi zorluyor.

Tüm bu maliyetlere zam gelirken gel gelelim üreticinin süt satış fiyatı hala aynı. En son Ulusal Süt Konseyi tarafından 15 Ekim 2022 tarihinde 8.50 lira olarak belirlendi. Fakat hiçbir giderin maliyeti 15 Ekim 2022 tarihinde ki gibi değil. Bütün masraflar arttı ve de artmaya devam edecek.

Maliyetleri karşılayamayan üretici ne yapıyor derseniz, ya işletmesini kapatıyor ya da damızlık annelerini kesime gönderiyor. Tüm bunlar hayvancılık sektörünün gelecekte büyük yaralar alması demek. Anne damızlıkların kesilmesi, buzağının, sütün

olmaması demektir. Süt olmazsa süt ürünleri de olmaz haliyle. Tereyağı, ayran, yoğurt gibi gıdaları gelecekte ya fiyat artışı nedeniyle almakta zorlanacağız, ya da yokluğunu yaşayacağız.

İşletmelerini kapatmak zorunda kalan üreticinin yokluğu da neye sebep olur derseniz, yine gelecekte bu işi yapan insan sayısının hayli azalmasına diyebiliriz. Teşvik olmadığı için genç nesil bu mesleğe ilgi duymuyor. Var olan üretici de işletmesini kapatırken hayvancılık sektörü kapatılmaz bir yara almak üzere.

Geç olmadan Tarım ve Orman Bakanlığının ve Ulusal Süt Konseyi'nin üreticiyi küstürmeden çözüm yolu bulması elzemdir. Aksi takdirde üretim sıkıntısının maliyetini sadece ilgili kurumlar ve kuruluşlar değil tüm ülke olarak ödemek zorunda kalacağız.

**Emeđi ve
alın teriyle üreten
tüm çiftçilerimizin
14 Mayıs
Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.**

Halil Devenci

Ödemiş Süt Üreticileri Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

Toprağı Alın Teri İle Sulayanların Bir Gün Değil Her Gün Kıymeti Bilinmeli

Dünya Çiftçiler Günü Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu'nun (IFAP) kuruluş tarihi olan 14 Mayıs 1984 yılından beri her yıl kutlanmaktadır. 14 Mayıs 1946 Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu'nun kuruluş tarihidir. Türkiye Ziraat Odaları Birliği bu kuruluşun üyesidir. 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü sadece bizim ülkemizde değil, kuruluşu üye olan bütün ülkelerde Dünya Çiftçiler Günü olarak kutlanmaktadır.

İnsanlık toprağı kullanmayı keşfettiğinden beri çiftçilik dünyamızın en eski mesleklerinden biri sayılmıştır. Avcılık ve toplayıcılıkla başlayan tarım süreci günümüzde teknoloji ile birlikte gelişmiş durumdadır. Zaman içinde modellerde değişim olsa da taşıdığı önem o günden bugüne asla değişmemiştir. Toplumların kalkınması için tarım sektörünün kıymeti büyüktür.

İnsanoğlunun üretmeye ve tüketmeye ihtiyacı vardır. Bir ülkenin kalkınabilmesi için öncelikle karının tok

olması gerekir. Tarımsal üretimde gelişmiş ülkelerin ekonomisi de gelişmiş ve dışa bağıllığı azalmış demektir.

Tohumları toprağına büyük bir özenle, emekle koyan çiftçilerimiz sadece bununla kalmıyor aynı zamanda imalat, pazarlama ve turizm topluluklarının da güçlenmesine katkı sağlıyor. Tarıma dayanan ek ürünler ve sektörler şunlardır:

- Deri
- Tekstil
- İçecek

- Kamyon taşımacılığı
- Ormancılık
- İlaçlar

Çiftçilere sadece 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'nde hatırlamak ve onları kutlamak yeterli kalmamalı. Çiftçilik ve tarım sektörü ve zorlukları hakkında bilgi edinip daha dikkatli davranmalı ve yaşamalıyız.

Besinlerin tarladan masaya gelene kadar geçirdiği süreç ile ilgili bilgi edinip gıdalara kıymet vermeli ve israftan kaçınmalıyız, tükettiğimiz tüm

gıdalar hakkında bilgi sahibi olmayız, dünyanın en onurlu mesleklerinden biri sayılan çiftçilik mesleğine saygı duymalı ve onlara olan minnetimizi göstermeliyiz.

Bir Çiftçi, çiftliklerin, seraların, fidanlıkların ve diğer tarımsal üretim işletmelerinin yönetiminden sorumludur. Çiftliğin türüne bağlı olarak, çiftçiler ekme, yetiştirme, hasat sonrası faaliyetleri tamamlama, diğer işleri denetleme ve çiftlik işçilerini yönlendirme ile ilgilenmektedir.

Yaz kış demeden işleri ile meşgul olur, üretim zincirinin yara almaması için ellerinden gelen tüm gayreti gösterirler.

Bir çiftçi, kendi özel alanında çeşitli rollerden sorumludur. Bir çiftçi, ister bir ürün çiftliğinde tohumların

satın alınması ve ekilmesi, ister bir hayvancılık çiftliğinde kaliteli damızlık hayvanlarının satın alınması veya bir hayvanın beslenmesi ve bakımı olsun, bir bütün olarak tarım endüstrisi hakkında geniş bir bilgi tabanına sahiptir. Çiftçi, ekim tarihleri ve hasat dönemleri takip ve analiz ederek bütün yılını bunu planlayarak geçirir.

Ülkelerin bel kemiği sayılan çiftçiler, insanların gıdasız kalmamaları için yıl boyu gece gündüz demeden çalışırlar. Onların topluma yaptığı katkılar için onlara teşekkür etmeli ve ödüllendirmeliyiz. Toprak ve arazi hazırlığını yapmak, toprağa gerekli bitki ve tohum türlerini ekme, gübrelemek, sulamak ve zamanı gelince hasat edip ülkeye ve dahi dünyaya dağıtmak hiç de kolay bir iş değildir.

Hayatta kalmak için gerek duyduğumuz besinleri üretmek yaşamımızı sürdürmemize yardımcı olan çiftçilerimiz hak ettikleri tüm imkânlarla sahip olmalıdır. Bununla birlikte, çiftçilerin büyük emek verdiği tarım sektörü aynı zamanda ekonomik eşitlik için fırsatlar sunar ve dünyanın her yerindeki insanların gelişmesine yardımcı olur.

Çiftçiler, insan yaşamını sürdürmek ve ekonomik kazanç sağlamak için doğal kaynakları yetiştirirler.

Ürün ekme ve hayvan yetiştirme ile ilgili yaratıcılığı, hayal gücünü ve beceriyi ortaya koyarlar.

Çiftçi, insan kullanımı için bitkiler geliştiren ve hayvanlar yetiştiren yegâne kişidir. Çiftçiler çalışkan, disiplinli ve sabırlı insanlardır. Zamanın her saniyesine değer veren çiftçiler, Tüm görevlerinin zamanında tamamlanmasını sağlarlar ve mahsullerinin satılmaya hazır olmasını beklerler. Bu özellikleri, yüksek tarımsal üretkenlik seviyelerine katkıda bulunur.

Çiftçilik dünyanın en asil bir mesleklerinden biridir. Toprağı sürmenin, tohum ekmenin ve ekinleri biçmenin doyumunu son derece tatmin edicidir. Hayvanlarla yakın, samimi bir ilişkileri vardır ve bu canlılar insanlığa hizmet etmektedir.

Dikkat ve özen isteyen bu asil meslekte, tohum ekmenin ve ekin biçmenin zevki derin ve kalıcıdır. Bir çiftçinin işi son derece tatmin edici olabilir. Toprağı sürme, tohum ekme ve ekinleri hasat etme eylemlerinin tümü köklüdür ve genellikle tatmin edicidir. Hayvanlarla yakın ilişki de aynı derecede ödüllendiricidir. Bu hayvanlar insana iyi hizmet ediyor ama aynı zamanda düzenli bakıma da ihtiyaç duyarlar. Onların bakımı düzenli takip ister.

Çiftçiler, mütevazı bir nakit geliri karşılığında evdeki konforlarını bırakırlar ve hava durumu hakkında sürekli endişe duymak zorunda kalırlar.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, çiftçilik çok fazla sabır ve özveri gerektirir. Çiftçiler sadece çok çalışmakla kalmaz, aynı zamanda mahsullerine ve hayvanlarına da bakarlar. Uzun çalışma saatleri, ekinlerine bakmalarına ve hayvanların güvende olmasını sağlamalarına olanak tanır.

Çiftçiler, düşük ücret ve öngörülemeyen iklime rağmen, aileleri ve toplulukları için yiyecek sağlamak için canla başla çalışırlar. Hal böyleyken onlar için farkındalık yaratıp sorunlarını çözmeliyiz. Peki, günümüzde özellikle ülkemizde çiftçilerimizin yaşadığı sorunlar nelerdir?

Günümüzde Çiftçilerin Temel Problemleri:

Artan maliyetler şüphesiz günümüzde çiftçilerin en zorlandığı meselelerin başında geliyor. Gelen zamlar nedeni ile mazot, yem, gübre, ilaç gibi masraflara yetişemeyen çiftçiler ne yazık ki işlerini bırakmak zorunda kalıyor.

Yeni nesil tarıma özendirilmiyor. Günümüzde köylerden kentlere göçün çoğalması nedeni ile çiftçilik yapan üreticimiz maalesef azaldı ve

azalmakta. Devlet ve özel sektörün tarıma destek vermesi ve özendirici içerikleri paylaşması gerekiyor.

Tarımda arazi planlaması gerekir. Parçalı ve küçük araziler çiftçilerin üretim yapmakta hem zorlanmasına hem de üretimde verimliliği yakalamamasına neden olmaktadır. Şehir planlaması yapıldığı gibi tarım arazi planlamasının da yapılması elzemdir.

Çiftçiye nitelikli eğitim ve bilgi verilmelidir. Çiftçilerin bilgiye ulaşmakta yaşadığı zorluklar çözümlenmeli ve tüm ülkede ki çiftçileri kapsayan eğitim modelleri yürürlüğe girmelidir. Kendinden önceki neslin öğrettikleri ile yetinen çiftçilere kolayca bilgi edinebilecekleri bir sistem kurulmalı veya üniversite eğitimi yapılmalıdır.

Eğitilmiş tarım çalışanı yetiştirilmelidir. Çiftçiler kalifiyeli eleman bulmakta zorlanmaktadır. Bu eksiği kapatmak için meslek liselerine tarım ve çiftçiliğin girdiği bölümler kurulmalıdır.

Son teknoloji tarım aletleri devlet desteği ile uygun bütçelere çiftçiye verilmelidir. Bu teknolojik aletler sayesinde tarımda verim artırılır.

Ülkemizde yaşana arazide sulama sorunu çözümlenmelidir. Kuraklığında neden olduğu probleme alternatif çözümler getirilmelidir.

Tarım ve Çiftçiler Olmasaydı Ne Olurdu?

Çiftçiler olmasaydı beslenmemiz için gerekli olan gıdaları alamazdık.

Gıda alanında dış ülkelere bağımlı hale gelinir ve ekonomik anlamda geriye gidilirdi.

Gıda alamayan bir toplum hiçbir alanda üretim yapmayı başaramaz ve gelişmemiş toplumlardan sayılırdı.

Hal böyleyken, tüm bu sorunları yaşayan çiftçilerimiz toprağı ve mahsulü için alın terini ve ruhunu ortaya koymaktadır. Onların bu gayretini takdir etmek ve minnettar kalabilmek önemlidir. Çiftçilik bir meslekten ziyade bir yaşam biçimidir. İnsanları besleyebilmek için canla başla çalışan ve tüm hayatını bu uğurda feda eden çiftçilerimizin haklarını korumalı ve hak ettikleri itibarı onlara vermeliyiz.

Marketlerden, pazardan, manavlardan soframıza yiyecek alabilmemizi sağlayan erkeklere, kadınlara ve tüm ailelere 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'nde saygımızı sunmalıyız ve hak ettikleri itibarı onlara vermeliyiz.

Emeğini, zamanını, canını tüm bu uğurda ortaya koyan, tüm bu güzel insanların 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü Kutlu Olsun...

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI

TARSİM[®]

tarımın sigortası

TOHUMDAN SOFRAYA, EMEK VERENLERE GURURLA DESTEK VERİYORUZ!

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü

Kutlu Olsun

tarsim.gov.tr

Alo TARSİM 172

f /Tarsim

t /tarim_sigortasi

@ /tarim_sigortasi

in /Tarsim

y /Tarsim

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü Kutlu Olsun

Mehmet TAŞAN

Ziraat Yüksek Mühendisi / Tarımsal Kalkınma Vakfı (TAK-VA) Genel Başkanı

Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu (IFAP) tarafından alınan kararlar 1984 yılından buyana, her yıl tüm dünyada 14 Mayıs "Dünya Çiftçiler Günü" olarak kutlanmaktadır.

İnsanların hayatını sürdürebilmesi için yeme ve giyinme gibi temel ihtiyaç maddelerinin üretilmesi açısından Çiftçilik mesleği, **insanlık tarihi kadar dünyanın en eski mesleğidir**. İlk insandan itibaren yapılan bütün savaşların temel nedeni verimli sulak araziler ve ovalar olmuştur.

2019-2020 Yıllarında bütün dünyayı kasıp kavuran Pandemi sürecinde Gıdanın, dolayısıyla Tarımın insan hayatında ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. Uzun bir süre gümrüklerin ve dış ticaretin kapalı olduğu, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı dönemlerde bile izin alarak arazilerine giden çiftçiler bize gıda maddesi üretmeye devam ettiler.

İki yıl devam eden Pandemi dönemi maddi-manevi çok zararlar verdi ve Can kayıpları yaşadık. İnsanlardan, sevdiklerimizden adeta kaçtık. Pandemi süreci bize önceliklerimizi yeniden değerlendirme imkânı sağladı. Güvenlik, Sağlık, Eğitim gibi Gıda,

dolayısıyla Tarımın ne kadar önemli olduğunu öğrendik.

Bütün sınırlar kapalı olduğu halde hiçbir gıda maddesinin yokluğu veya eksikliği yaşanmadı. Birçok konuda olduğu gibi Tarımda büyük bir ülke olduğumuzu anladık. Ancak Ülkemizin Tarımsal Potansiyeli sadece bizi değil, Bölgeyi doyuracak kapasiteye sahiptir. Bitkisel üretimde birim alandan, Hayvansal üretimde hayvan başına elde ettiğimiz ürün miktarı ve ürün kalitesine baktığımızda birçok üründe Dünya ortalamasının üzerinde olduğumuzu, bazı ürünlerde de ilk sıralarda olduğumuzu görmekteyiz. Burada Bitkisel ve hayvansal üretimin ıslah, üretim, mekanizasyon, sulama, besleme, hasat, sağlık, depolama, işleme, pazarlama gibi her kademesinde çalışan meslek mensuplarının başarısını göz ardı etmemek gerekir.

Başarının, iyinin sınırı yoktur. Artan nüfusu ve amaç dışı kullanım- la azalan arazi miktarımızı dikkate aldığımızda daha fazla üretmek zorunda olduğumuzu görmekteyiz. Tatil, Bayram, Cumartesi, Pazar, Gece, Gündüz demeden 7/24 saat ailesiyle beraber fedakârca çalışarak bizlerin

temel gıda ihtiyaçlarını üreten elleri öpülesi çiftçilerimiz olmak üzere bütün tarımcılara minnet duyuyoruz. Tarımsal faaliyetler bazı hizmetler gibi varlığında değil de Allah korusun yokluğunda anlaşılan veya gündeme gelen bir faaliyettir.

Zaman zaman bazı ürünlerin pazarlanmasıyla ilgili yaşanan sorunlar bütün bu başarılı hizmetlere gölge düşürmektedir. Ülkemizde üretim sıkıntısı olmadığı ancak yönetim sıkıntısı olduğu bir gerçektir. **Son zamanlarda soğan, patates ve kırmızı ette yaşanan fiyat istikrarsızlığı buna örneklerdir**. Esasen bu gibi krizlerin önlenmesi çok da zor değildir. Kooperatif, Birlik gibi Çiftçi Örgütlerinin kurumsal kapasitelerinin geliştirilerek görev verilmesi, kötü örneklerin tedbirinin alınarak diğer ülkelerde olduğu gibi sözleşmeli ve planlı üretim yapmak zorundayız. Bizde "**Sü-i misal misal olmaz**", yani kötü örnek, örnek olmaz diye meşhur bir söz vardır. İnsanın olduğu yerde yanlış ve hata her zaman olabilir. Önemli olan tedbir almak, doğru ve yanlış aynı kefeye koymaktır. **Tarım, Ülkemiz için Milli bir konudur ve kesinlikle politika malzemesi olarak kullanılmamalıdır.**

Dünyanın en eski tarım merkezlerinden olan Anadolu ve Trakya'ya sahip olmamız bizim için önemli avantajdır. Bütün Dünyada olduğu gibi Ülkemizde de **Tarım sektörü en önemli ve stratejik sektördür**. İstihdam içinde tarımın payı % 22'dir. Bu sektörde çalışanlar Tarımdaki büyümeye rağmen büyümeden yeterince pay alamamaktadır. **Yapısal sorunları bulunan tarımda, potansiyelimizin tamamını kullanılmak zorundayız.**

Bugün ve özellikle gelecekte bütün Dünyada Gıda, savaşlara konu olacak kadar önemlidir. Her geçen gün insanımız toprağı kaderine terk edip şehirlere göç ediyor. Sürdürülebilir tarım yöntemlerinin kırsal alanda geliştirilmesi ve benimsenmesi amacıyla ortak projeler uygulanmalı, üretilen ürünlere ambalajlama ve depolama işlemiyle katma değer kazandırılarak pazara sunulmalıdır. Bu anlamda tarımsal sanayi için gerekli destekler artırılmalıdır.

Her yaştaki vatandaşımıza tarım, gıda ve hayvancılık ile ilgili bilgiler verilerek eğitilmelidir. Genç yaştaki çiftçilerimizi destekleyip tarıma kazandırarak kırsal nüfusumuzu gençleştirmeliyiz.

Üretici örgütlerinin fonksiyonel olması, idari ve mali yönden güçlendirilmesi ve profesyonelce yönetilebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Gelişmiş bütün ülkelerde olduğu gibi Üretici birlikleri, Kooperatifler ekonomik kuruluşlar olarak piyasaya girmeli, sözleşmeli ve planlı üretim yapılarak, ürün alıp satarak piyasayı düzenlemeli, üreticiye ucuz girdi temin etmeli, soğuk hava depoları, ürün işleme ve paketleme tesisleri kurmalı, ürüne katma değer kazandırmalıdır.

Tarımda alınması gereken bazı tedbirler:

- Toprak Koruma Kurulları verimli arazileri koruyacak şekilde çalıştırılmalı, Tarım alanları en iyi şekilde değerlendirilmeli,
- Ülkemizde **toplulaştırma yapılabilecek toplam 14,3 milyon hektar**

alanda toplulaştırma çalışmaları ve intikal işlemleri tamamlanmalı,

- Küresel iklim değişiklikleri dikkat alınarak, **8,5 Milyon ha. Sula-nabilir** tarım alanlarımızın tamamında sulama altyapısı tamamlanmalı ve **toprak suya kavuşturulmalı**,
- Toplam su kullanımının %77'sinin tarımda tüketildiği düşünüldüğünde %60'a varan oranlarda su tasarrufu sağlayan basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırmalı, **salma (vahşi) sulama sistemlerine son verilmeli**, Kuraklığa dayanıklı kültür bitkilerine verilen ürün bazlı destekler artırılmalı ve su ihtiyacı az kültür bitkileri teşvik edilmeli,
- Küçük aile işletmelerinin yaşatılması için projeler geliştirilmeli,
- Üretici ile Tüketici arasında gelişen fiyat dalgalanmalarına piyasa denetimi getirilmeli, müdahale kurumu etkin olmalı,
- Kredi kullanımında teminat şartları, komisyon, sigorta vs. masrafları yeniden düzenlemeli,
- Tarımsal desteklemelerin etkin ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi, izlenebilmesi ve etki değerlendirme analizlerinin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi sağlanmalı,
- Üretim planlaması yapılarak ihtiyaca göre üretim yapılmalı,
- Sözleşmeli üretim teşvik edilmeli,
- Tıbbi ve Aromatik bitkilerin

ülke ekonomisine sağladığı katkıyı artırmak, yeni istihdam alanları oluşturmak maksadıyla gerekli çalışmalar yapılmalı,

- Bilinçsiz ilaçlama, aşırı kimyasallar ve aşırı sulama ile toprakların kirlenmesi, organik maddelerin yok edilmesi, Doğal Kaynaklara ve Biyolojik Çeşitliliklere, bilerek veya bilmeyerek zarar verilmesi önlenmeli,
- Hayvancılıkta artan maliyetleri önlemek için et-yem ve süt-yem pariteleri korunmalı,
- Hayvan sağlığında koruma tedbirleri ve hastalıklarla mücadele artırılmalı,
- Piyasa fiyatlarının ithalatla regüle edilmesi, üreticinin üretimden uzaklaşmasını sağlayacağından gerekli tedbirler alınmalı,
- Hazine arazilerinden orman tesis etmek üzere tahsis yapılan alanların ağaçlandırılması yanı sıra özel sektör tarafından yapılacak ağaçlandırmalarla orman alanlarının genişletilmesi hedeflenmeli,
- Tarımdaki eksiklik ve yanlış uygulamaların giderilmesi hususunda Üniversitelerin ve STK'ların katkısı sağlanmalıdır.

Bu vesileyle alın teri-göz nuruyla bize her türlü hizmeti sunan fedakâr çiftçilerimizin **14 Mayıs Dünya Çiftçiler Gününü kutlar**, bereketli ve bol kazançlı üretimler temenni ederim.

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Gününüz kutlu olsun.

Aksaray Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği
Yönetim Kurulu Adına
Başkan

Bekir KAYAN

**Ekonomik kalkınmaya büyük ölçüde katkı sağlayan
çiftçilerimizin
14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.**

ALİ DERMENÇİ
BAŞKAN
YÖNETİM KURULU ADINA

Adres: Karakaş Mahallesi Hal Sokak No: 10 KIRKLARELİ
Tel: (0288) 212 27 29 • (0288) 212 68 05 Faks: (0288) 214 98 66
e-posta: kirkclareli@dsymb.org.tr

www.kirkclarelibirlilik.com

Assiye YILDIRIM
Tarım Yazarı

Aynı Nakarat!

Tarımın stratejik önemini kavramak bir yana, hayati önemini dahi anlayamayan bir zihniyet ile sektörün bugün geldiği noktayı, üzülen her fırsatta dile getiriyoruz. Seçime giderken de maalesef ne iktidardan ne de muhalefetten, tarımın geleceğine umut olacak bir proje göremedik-duyamadık! Yıllardır söylenen boş vaatlerden başka bir söz yok.

Cumhurbaşkanı ERDOĞAN'ın 2018 seçim vaatlerinde tarım;

“Planlı tarım ve çağdaş hayvancılık uygulamalarımızla gerekli yapısal dönüşümleri, öncelikli alanlarda rasyonel ve çağdaş üretim modellerini esas alarak tarımda ileri teknolojiye dayalı bir üretim yapısı tesis edecek, verimliliği yükseltecek ve uluslararası rekabet gücümüzü artıracaktır. Hayvan varlığını artıracaktır. Kırmızı et tüketiminde kendine yeterli bir ülke konumuna geleceğiz. Damızlık hayvan desteğini artıracaktır. Hayvan sağlığını koruyacak, refahını ve verimi artıracak ahır/ağaçların yapımı ve yenilenmesini teşvik etmeye devam edeceğiz. Buzakı kayıp ve ölümlerinin azaltılması

için gerekli tedbirleri alacağız. Doğu Anadolu Bölgesinde hayvancılığa özel önem vererek, entegre tesislerin kurulmasını destekleyeceğiz. Ülkemizin hayvan varlığını artırmak amacıyla, Ziraat Bankası kredi olanaklarıyla şartları uygun olan yetiştiricilere 250 bin damızlık gebe düve, 300 başa kadar olmak üzere toplamda 500 bin baş damızlık koyun vereceğiz.”

Cumhurbaşkanı ERDOĞAN'ın 2023 seçim vaatlerinde tarım;

Çiftçilere Ziraat Bankası vasıtasıyla 0 faizli hayvancılık kredileri vereceğiz, hayvan ve yem alımlarını da destekleyeceğiz. Sözleşmeli üretim modeliyle aile tipi işletmelerde büyükbaş ve besi hayvancılığını destekleyerek her haneye en az bir asgari ücret garantisi vereceğiz”

CHP 2018 Seçim vaatlerinde tarım;

“Çiftçiye üret diyoruz ama bir yıl önce ne ürettiğini bileceksin. Şu ürünü ek, şu fiyattan alacağım diyeceğim. Mazotunu düşük fiyattan alacaksın. Sözümüz söz, İnce'nin de

Kılıçdaroğlu'nun da sözü; Tarımda Türkiye'yi dünya ülkesi yapacağız. Çiftçi bankanın önünde kendini yakmayacak, faizleri silinmiş olacak. Şeker fabrikalarını geri alacağız, ihaleleri iptal edeceğiz, onlar milletindir.”

Kemal KILIÇTAROĞLU'nun 2023 seçim vaatlerinde tarım;

“Bu kötü yönetim bizi buğdayda, nohutta bile dışarıya bağımlı hale getirdi. Egemenliğimizi kısıtlayan bu düzen artık değişiyor. Türkiye tarım ve hayvancılıkta kendi kendine yetecek çok kısa bir süre içinde ihracat devi olacak. Köylerde veteriner, ziraat mühendisi ve ziraat teknisyeninden oluşan ekipler kuracağız. Türkiye'nin tarım ve hayvancılıkta dünyanın en hızlı yükselen ülkesi olacak. Tarımda planlı üretime geçeceğiz, arazileri koruyarak tümünün ekilmesini sağlayacağız. Kamuya ait tarım işletmelerine yani Atatürk'ün mirası olan TİGEM varlıklarına sahip çıkacağız. Bu alanları tohum ve hayvancılık üretiminde ve ıslahında kullanıp üretilen tohumları ve damızlık hayvanları çiftçilere ücretsiz vereceğiz.”

İki seçimi örnek olarak aldım ancak 10 seçim geriye de gitseniz, iktidarı da muhalefeti de aynı sözleri verdi, sorunlar ise çığ gibi büyüyerek devam etti.

Yıllardır tarımın stratejik önemine vurgu yaparken en az savunma sanayi kadar önemli olduğunu hep belirttim. Son yıllarda savunma sanayinde aldığımız yol hepimize güven verirken, tarımın görmezden gelinmesi de bir o kadar yüreğimizi burkan bir tablo!

Dünyada gıda krizi çığ gibi büyürken, hem ülkemizde hem de dünyada gıda fiyatları artarken tarımı boş vaatlerle geçiştirmek hakikaten kaygı verici!

Bir yanda işsizlik ve artan gıda fiyatları, öte yanda amaç dışı kullanım dolayısıyla daralan tarım alanları, yaşanan tarımsal nüfus, artan üretim maliyetleri! Bu sorunlar aslında

çözümü de işaret ediyor, tabi çözmek isteyene!

Gençlerin tarıma teşvik edilmesi-desteklenmesi, teknolojinin tarımla entegrasyonu, aile işletmelerinin güçlendirilip, örgütlenmenin özendirilmesi, tarımın bütçeden aldığı payın artırılması, planlı tarım eksensiz uygulanabilir projeler yapmak varken bütün siyasetçiler “oy devşirmekten” öteye gitmeyen vaatlerle ülkenin en önemli meselesi olan tarımı bırakın sürdürmeyi yaşatamaz bile! Allah’tan her şeye rağmen üretimden vazgeçmeyen çiftçilerimiz var.

Hepimizin bildiği çözümlere sırt çevirerek, varacağımız nokta dışa bağımlılıktan başka bir yer değil. Fakat unutmamamız gereken gerçeği, Rusya-Ukrayna savaşı; paranız olsa dahi gıdaya erişemeyeceğimizi çok net bir şekilde hatırlattı!

Milletçe gündemi çabuk değişen, aynı hızla ruh hali de değişiklik gösteren yapımız ile gıda adına farkındalığımızın artması için de üzülerek belirtmeliyim ki, “depresyon” gibi büyük bir felaket mi bekliyoruz, diye düşünmeden edemiyorum?!!

Ülkeyi yönetenlerin de yönetme iddiasında olanların da maalesef seçim vaatleri gibi Dünya Çiftçiler Günü mesajları da her yıl aynı!

Yeni hükümetin öncelikli konusunun tarım olması temennisi ve umuduyla. Bütün zorluklara rağmen üreten, üretmekten vazgeçmeyen bütün çiftçilerimize şükranlarımı sunuyorum.

Dünya Çiftçiler Gününüz Kutlu Olsun.

Süt Krizi Çözülemiyor! Süt Üreticisinin Mağduriyeti Tüketicinin Mağduriyeti Olacak.

Son yıllarda süt üretimi düşüyor, et üretimi artıyor ve damızlık hayvanlar kesiliyor. Yaşanan ekonomik kriz ve enflasyon tüm ülkeyi derinden etkiledi. Bu süreçte süt üreticisi sesini her fırsatta duyurmak istese de maalesef yeterli çözümü bulamıyor. Artan maliyetleri karşılayamayan süt üreticisi damızlık anne ineklerini kesmek zorunda kalıyor.

Türkiye’de girdi maliyetlerinin yükselmesi çığ süt üreticisini ya işletmesini kapatmaya zorluyor ya da damızlık anneleri kesmeye. Özellikle kaba yem maliyetlerinin çok yüksek olduğunu belirten çiftçiler, bununla birlikte işletmelerinin diğer tüm maliyetlerini karşılayamadıkları için zorlanıyorlar.

Durum böyleyken konu ile ilgili ne Tarım ve Orman Bakanlığı, ne Ulusal Süt Konseyi, ne de Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi’nden konu ile ilgili ses yok.

Tüm bu maliyetler, yaşanan zararlar bir kenara dursun bu işi yapacak insan sayısı da azalıyor. Genç nesil

özellikle bu krizler nedeni ile hayvancılığa ilgi ve merak duymuyor. Yıllar sonra bu mesleği yapacak insan sayısının azalması ile birlikte daha büyük krizler yaşanabilir.

Çiftçi Enflasyonun Mağduru

Zor, ağır ve riskli bir iş yapan çiftçiler bir de tüm bunların üstüne zarar

kuruluşlar sıkıntıya girecektir. Bunu gözeterek ilk önce süt üreticisine sahip çıkılmalı ve teşvik edilmelidir.

Bundan sonra yapılacak tüm plan ve programlar ilk olarak süt üreticisinin zararını kapatmalı ve onları korumalıdır. Üretime teşvik edilmelidir.

En nihayetinde bu zincirin en önemli parçası süt üreticileridir. Üreticinin korunması demek aynı zamanda tüketiciyi de korumak demektir. Üretici olmadan ne işlemek ne de tüketmek asla mümkün değildir. Bu zincirin ilk ve en önemli halkası olan üretici mağdur edilmemeli ve hak ettikleri desteği almalılardır.

Üreticinin artan maliyetleri hesaba katılarak onlardan süt fiyatlarını düşürmeleri talep edilmemelidir. İkiye katlanan yem fiyatları, diğer girdi maliyetleri derken bir de sanayici firmaların sütün fiyatını düşürmelerini talep etmeleri çiftçiye işletmesini kapatmaktan başka çare bırakmayacaktır. Bu zor süreçte çiftçi desteklenmezse zararını yıllarca göreceğimiz bir sorunla karşı karşıya kalacağız.

Kırmızı et üretimi arttı, çiğ süt fiyatları düştü!

Çiğ süt Üretim İstatistikleri

2022 yılı TÜİK verilerine göre Çiğ süt üretimi % 7,1 azalarak 21 milyon 563 bin 492 ton oldu. İnek sütü bir önceki yıla göre 6,8, koyun sütü bir önceki yıla göre 6,7, manda sütü bir önceki yıla göre 31,5, keçi sütü bir önceki yıla göre 13,2 oranında azaldı.

Kırmızı Et Üretim İstatistikleri:

2022 yılı TÜİK verilerine göre kırmızı et üretimi %12,3 artarak 2 milyon 191 bin 625 ton oldu. Sığır eti bir önceki yıla göre %7,7, koyun eti bir önceki yıla göre %26,8, keçi eti bir önceki yıla göre %22,6 oranında arttı.

Bu rakamlar incelendiğinde et üretiminin artması ve çiğ süt üretiminin azalması damızlık annelerin kesime gittiği doğrulanıyor. Ülkemizde süt üretimi gittikçe azalırken et üretimi artıyor. Ulusal Süt Konseyi tarafından açıklanan çiğ süt fiyatı 15 Ekim tarihinden beri değiştirilmedi.

Fakat üretim maliyetleri her geçen gün artmaya devam ediyor. 8,50 TL referans fiyatı açıklanırken desteklemelerle birlikte bu fiyat 9 TL'yi bulmakta. 15 Ekim tarihinden beri üreticinin girdi maliyetlerine gün be gün zam gelmesi üreticiyi doğal olarak çıkmaza soktu.

Süt üreticisi, süt satışından kazandığı para ile hayvanlarını besleyecek yem alamazken diğer maliyetleri karşılayabilmesi oldukça güç. Kırmızı ette yaşanan sıkıntının temel sorunu da yine mevcut bu durumdur.

Süt üreticisi kazandığı para ile hayvanlarını besleyememekte. Besleyemediği

ettikleri için büyük mağduriyet yaşıyorlar. Durum böyle olunca ülkede ki küçükten büyüğe çoğu işletme kapasiteyi düşürüyor.

Üretim bu şekilde düşmeye devam ederse yüksek ihtimalle talep enflasyonu ile karşı karşıya kalacağız. Soframıza gelen süt ve süt ürünlerin fiyatı daha da yükselecek. Bu bedeli hem üretici hem de tüketici ödeyecek.

Tüm bu zorlukları yaşayan süt üreticileri aynı zamanda sanayiciden çiğ süt piyasasını düşürme talebi ile karşılaşıyorlar. Çiğ süt üreticisi olmazsa süt ürünleri üreten firmalar da zarar edecek süte bağlı tüm kurum ve

hayvanlarını da kesmek zorunda kalıyor. Damızlık annelerin kesilmesi de TÜİK verilerine kırmızı ette üretim artışı olarak görülüyor.

Üreticiler damızlık anneleri kesiyor ve üretimi bırakıyor. Bununla birlikte doğum oranları da düşmeye başlıyor. Şu anda piyasa da besili hayvan olmadığı için besilik hayvan fiyatları da çok yüksek seviyelere çıkıyor. Besiciler hayvan sayısını azaltarak maliyet kurtarmaya çalışıyorlar.

Önümüzde ki yıllarda hayvan sayısının daha da azalması et ve süt fiyatlarına çok daha ciddi bir şekilde yansiyacak.

Devlet bu sıkıntıyı çözmek için ithalata yoğunlaşmaya çalışıyor fakat en başta üreticinin desteklenmesi gerekiyor. Özellikle girdi maliyetlerine teşvik sağlanması gerekiyor.

Yukarıda belirttiğimiz gibi süt, hayvancılık sektörünün en önemli parçasıdır. Büyükbaş hayvancılığın sektörde yerini koruyabilmesi için, kırmızı et üretiminde sıkıntı yaşanmaması için sütün ve üreticisinin

korunmasıyla ve onların güvencesini sağlamakla mümkündür.

Hayvancılık son yıllarda ciddi bir sınavdan geçmekte ve önü alınmazsa bedelini tüm ülke ödeyecektir. Üreticinin muzdarip olduğu en ciddi konuda süt fiyatı hariç hiçbir şeye gerekli müdahalenin yapılmaması.

Çiğ süt fiyatları enflasyonu artırıyor gerekçesiyle müdahaleye maruz kalmakta, buna karşılık yem fiyatları, ilaç fiyatları, sanayicinin satış fiyatlarına ve marketlerde ki tüketici fiyatlarına müdahale edilmemektedir.

Üretici tüm bunlar olurken üretime devam etmesi beklenemez. Her alın teri dökülen iş karşılığını almak ister. Karşılık almak bir yana dursun üretici var olan kazancını yitirdiği gibi borç altına da girmek zorunda kalıyor. Onlar tüm bu sıkıntıları yaşarken onlardan hiçbir şey olmamış gibi üretime devam etmelerini bekleyemeyiz.

Üreticileri sektöre küstürmeden, üretimden koparmadan, sektöre sıkı tutunmalarını sağlamak gereki-

yor. Hayvancılık sektörü ülkelerin en önemli hatta milli güvenlik meselesi sayılacak derece de önemli bir meseledir.

Bir diğer problemde hayvanların yetersiz beslenmek zorunda kalması. Üretici damızlık anneleri kestirip elden çıkarmasının yanında elinde tuttuğu damızlıklara da çok pahalı olduğu için az yem veriyor. Az yem alan hayvanlar yeterli besin alamadıkları için dengesiz beslenmek zorunda kalıyor. Hayvanın yetersiz beslenmesi beslenme hastalıklarına ve üremeye yönelik sorunları doğuruyor.

Süt krizinin tüketiciye yansımaları nasıl olacak?

Süt üretiminde verimin düşmesi, süttten elde edilen gelirin de sınırlı olması dediğimiz gibi hayvanların kesilmesine, işletmelerin kapatılmasına neden oldu. Peki, bu durum tüketiciyi nasıl etkileyecek?

Öncelikle süt üretiminin azalması sütte fiyat artışına neden olacak. Sektörde sütün azalması sütle üretilen gıdaların da fiyatlarının yükselmesinde

etkili olacak. İçme sütü, tereyağı, ayran, inek peyniri ve yoğurt üretiminde ciddi oranda azalma olacak. Bu azalmalar üretilecek olan süt ürünlerinin raflara pahalıya geleceği anlamına geliyor.

Üreticilerin şu anda en büyük talebi maliyet hesapları yapılarak ve yaşam payı da verilerek Ulusal Süt Konseyi'nin fiyatları tekrar güncellemesidir. Eğer üretici üretmeyi bırakırsa sektörde ki bütün çarklar duracaktır.

Eğer önlemler şimdiden alınmazsa ithalatla dışardan damızlık süt hayvanı getirsek o hayvanlara bakacak, üretim yapacak insan bulamayacağız.

Üretici Ne İstiyor?

Üretici ürettiğinden zarar etmek istemiyor. Sattığı sütün aynı fiyatta kalıp bütün maliyetleri artan üretici tekrar kazanmak istiyor. Üretici sektörden küstürülmeden teşvik almak

istiyor. Bu krizin şimdiden önüne geçerse riskli sonu ortadan kaldırmış oluruz.

Unutulmamalı ki süt inekleri kesildikten sonra et fiyatları bir yere kadar düşer. Damızlık anneler giderse, süt gider, buzağı gider, et gider. Er-

ken çözüm tüm bu sorunları ortadan kaldırabilir. Üreticiye, üreticinin alın terine sahip çıkmak ilerde yaşayacağımız daha büyük sorunları yok edebilir.

Üreticinin taleplerine kulak verilerek ortak paydada buluşulmalıdır.

Sıradaki Tehlike Yenilebilir Böcekler

Dr. Öğr. Üyesi Hakan KEÇECİ
Bingöl Üniversitesi Veteriner Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

Biz veteriner hekimler şimdiye kadar gerek hayvan sağlığı gerek çevre sağlığı açısından böcekleri ve asalakları nasıl azaltırız, nasıl etkisiz hale getiririz kısmıyla uğraştık. Hiç aklımıza bunların bir gün yenebileceği, un, makarna ya da atıştırmalık bir şeyler olabileceği düşüncesi gelmemiştir. Şu günlerde birilerinin çıkıp bunları insanlara daha farklı nasıl yedirelim, daha değişik nasıl pazarlayalım kaygısı içinde olduğunu bir makalede okuyunca şaşkınlığım büsbütün arttı.

İsmail Hakkı TEKİNER adlı araştırmacı ve arkadaşlarının hazırladığı bir derlemede bu konuyu detaylı anlatmaktaydı. Verilen bilgiye göre;

“Böcek tüketimi (entomofaji), dünyada özellikle bazı Afrika, Asya ve Güney Amerika ülkelerinde geleneksel beslenme yöntemi içerisinde sayılmakta ve halen en az iki milyar insanın diyetinin bir parçasıdır ve şu anda 1900’den daha fazla böcek türü gıda olarak kullanılmaktadır. Yenilebilir böceklerin 2018 yılındaki pazar büyüklüğü, 400 milyar doların üzerin-

dedir. Böcek endüstrisi, 2025 yılına kadar da 1.4 milyar doların üzerinde bir büyüme hedeflemektedir. Dünyada tüketilen böcek türleri kın kanatlılar (%31), tırtıllar (%18), karıncalar (%14), çekirge ve cırcır böcekleri (%13)’dir. Avrupa ve Kuzey Amerika dışında birçok ülkede böcekler lezzetli besinler olarak kabul görmektedir” deniliyordu.

Okudukça daha da ilgimi çekti. Makalenin devamında şöyle anlatılıyor;

“Yenilebilir böcekler, ekme, atıştırmalıklar, makarnalar, barlar, kekler, meyve suları gibi yaygın olarak tüketilen gıda ürünlerinde toz şeklinde gıda bileşeni olarak kullanılabilir. Örneğin, şu anda, cırcır böceği (Kriket) tozu dünyanın birçok yerinde iyi bilinir ve erişilebilir hale gelmiştir. Kriket tozu içeren ürünlerin kabul edilebilirliği ise batı ülkelerinde artış göstermektedir. FAO 2015 yılı raporu ile Avrupada da yenilebilir böcekler karşı ilginin arttığı görülmüştür. Özellikle, Fransa, yenilebilir böcekler ile

ilgili çalıştaylar, sergiler ve seminerler düzenlemiştir. Londra ve Paris’te bulunan lüks restoranların menüsünde böcekler yer almaya başlamış ve ünlü şefler böceklerden lezzetli yemekler yapmışlardır. Japonya’nın böcek ihracatı 2 katı kadar artmıştır. ABD’de özel sektör, protein çubukları, un ve kurabiyeler gibi kriket unu temelli ürünlerin geliştirilmesine çok fazla ilgi göstermektedir. Avrupa’da ise cırcır böceklerinin yanı sıra sarı un kurdu (Tenebrio molitor), küçük un kurdu (Alphitobius diaperinus) ve göçmen çekirge (Locusta migratoria) gibi böcekler daha çok pazarlanmaktadır. Örneğin, Hollanda’da evcil hayvan veya balık yemi olarak kullanılmak üzere böcek üreten şirketler, katı hijyen önlemleri uyguladıkları insan tüketimine uygun böceklerin yetiştirilmesi için özel üretim hatları kurmuşlardır. Aslında böcekler, besin kaynağı olmaları dışında, insanlara başka değerli ürünler de sağlarlar. Örneğin, arılar yılda yaklaşık 1.2-milyon ton ticari bal sağlarken, ipekböcekleri 90 bin tondan fazla ipek üretmektedir.

Yine kabuklu bitler (Hemiptera takımı) tarafından üretilen *kırmızı boyar pigment karmin*, gıda, tekstil ve ilaçları renklendirmek için kullanılmaktadır. Bunlardan başka böceklerin zıplamasını sağlayan kauçuk benzeri bir protein olan *resilin*, elastik özelliklerinden dolayı tıpta damar ve arterleri onarmak için kullanılmıştır. Diğer tıbbi uygulamalar arasında kurtçuk tedavisi yanında *bal*, *propolis*, *arı sütü* ve *arı zehiri* gibi *arı ürünlerinin* travmatik veya enfekte yara ve yanıkların tedavisinde kullanımı yer almaktadır.

Esasen, batı dünyası böcekleri genellikle “gıda dışı” maddeler olarak kabul etmekte olup, yasal otoriteler insan diyetine eklemenin önünde önemli kültürel engeller ile karşılaşmaktadır. Örneğin, yakın zamana kadar Avrupa ülkelerinde böceklerin insan gıdası olarak üretimi ve ticareti yasak tutulmuştur. Dünyada böcekler farklı şekillerde hazırlanır ve tüketilir. Örneğin, cırcır böcekleri pişirildikten sonra bütün olarak yenilebilirken, un kurdu larvaları kaynatıldıktan sonra ve bütün olarak tüketilebilir. Böcekler kurutulabilir, öğütülebilir ve daha sonra ekmek, makarna ve sosis gibi farklı gıdaları nütrisyonel bakımdan zenginleştirmek için eklenebilir. Bazı bölgelerde öldürdükten sonra, kurutmadan taze olarak da gıda ürünlerine eklenmektedir. Örneğin, burger gibi işlenmiş gıdalar, taze yemek kurtlarının sığır etine bütün olarak eklenmesiyle hazırlanabilir ve son olarak protein veya yağları eksüde edilerek çeşitli gıdalara katkı amaçlı konulabilir. Batı toplumlarındaki böcekleri bütün olarak tüketmek konusunda isteksizlik nedeniyle böcek temelli un, granül ve macunlar böceğin gizlendiği alternatif ürünler şeklinde sunulmaktadır. Ayrıca böceklerden protein, yağ, kitin, mineral ve vitamin elde etmek ve onları diğer gıdalarda katkı olarak kullanmak da mümkündür.

Ayrıca yenilebilir böceklerde, *tropomiyosinin*, çapraz reaktif *alerjen* olduğu onaylanmıştır. Alerjen moleküllerin ısı işlemlere ve enzimlerle sindirime dirençli oldukları görülmektedir. Yalnızca çok özel koşulların kullanılması yenilebilir böceklerin

IgE-reaktivitesini ortadan kaldırabilir. Alerjik reaksiyon riski böceklerin yetiştirilmesiyle ilgilenenler ve kabuklulara alerjisi olanlar için yüksektir. Son çalışmalar Çin'deki gıdalara karşı gelişen anaflaktik şokların %18'inin böcek tüketimi sonucu olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak dünyada birçok böcek türünün oldukça değerli ve güvenli bir gıda maddesi olarak değerlendirilebileceği ileri sürülmektedir. Genel olarak insanların zararlı kabul ettikleri böceklerle ilgili dünyada ve İslam dünyasında görüş birliği bulunmamaktadır. İslam kaynaklarına göre yalnızca çekirge helallik açısından farklı bir konuma sahiptir. Hanefi ve Hanbeli mezheplerine göre çekirgeler hariç her türlü haşeratın ve karada yaşayan diğer eklembacaklıların tüketimi helal görülmemektedir. Benzer şekilde, batı toplumlarında da böcek yeme fikri iğrenç bulunmaktadır. Ancak, böcek ve böcek ürünlerinin hayvan yemi olarak kullanılması konusunun etik veya helallik açısından ilgili otoritelerce değerlendirilmesi faydalı olacaktır. Bu sebeple, etik açıdan ele alındığında da bazı çevrelerin gıda yetersizliği veya açlık sorununa çözüm olarak “böcek tüketin” demesi toplumların genelinde gayri-ahlaki ve aşağılayıcı algılanmaktadır.” deniliyordu.

Anlaşılan biz böcekleri insan ve hayvan sağlığında ya da başka yararları açısından zaten kullanırken, niye doğrudan yemeye çalışacağız ki?

Çünkü size bir önceki yazımda belirtmiştim. Güya dünyadaki insan sayısı ileride 9 milyara ulaşınca gıda

krizi yaşanacak ve *bu çok düşünceli, yardımsever batılı zenginler* de “biz bu sorunu nasıl aşalım” derdinden böyle çözüm yolları arar olmuşlar. Buna çocuklar bile güler. Tek dertleri insan neslini yok etmek ve bunun yanında da ceplerini doldurmak. İnsan sağlığı, adam gibi yaşatıp-yaşatmak kimin umurunda!

Ben söylüyorum; akıllarını şeytanca fikirlerle meşgul edeceklerine, gerçek insan gibi davransınlar, batıda israf edilen gıdaları azaltsınlar da onları o zaman görelim. Bakın dünya ne hale geliyor. Elimizdekini adaletli bir biçimde paylaşsak zaten ek projelere, sıra dışı ürünler bulup üretmeye gerek kalmaz. Kan dökmeden, başkalarının vebalini almadan kardeşçe yaşar dururuz şu fani dünyada. Ama öyle değil! Anlaşıyor ki tüm dünyaya helal haram demeden daha pek çok yeni ürünler dayatılacak. Bunları cici cici ambalajlar, lezzetli yiyecekler hazırlayarak süslü süslü insanlarla bizlere pazarlayacaklar. Ardından da “*ne kadar sağlıklı besleniyoruz, değil mi?*” diyecekler.

Sakın bu oyuna gelmeyelim. Devamlı uyanık olalım. Sürekli araştırıp, en doğrusunu birbirimizle paylaşalım. Aksi halde ne yediğimizi bileceğiz, ne de sağlıklı kalacağız.

Kaynak :

· İsmail Hakkı TEKİNER, Gülşah DARAMA, Bahar ÖZATİLA, Hasan YETİM. **Beslenme Ve Gıda Teknolojisi Yönünden Yenilebilir Böcekler**. Academic Platform Journal of Halal Lifestyle 2022, 4(1), 18-29 DOI: 10.53569/apjhl.1111684

Tarım, Ülke Ekonomileri İçin Yük mü

Dr. Ali AYAR

Tarım ve Orman Uzmanı

Tarım politikalarında olması gereken hedef; çiftçinin üretim faaliyetleriyle makul ve diğer sektörlerle kıyaslandığında adil bir gelire sahip olmasını ve yaşam konforu kalitesinin alternatiflerinden aşağıda olmasını sağlamaktır.

Ekonomik zorlukların ya da krizlerin etkisini ilk gösterdiği ve en ağır hasarı verdiği sektör tarımdır. Tüm dünyada, özellikle son elli yılda tarımın en stratejik sektör olduğu kabul edilmiş ve ülkeler, mümkün olduğunca tarımsal ürünlerde dışa bağımlılığını azaltma yönünde programlar, uygulamalar devam ediyorlar.

Bazı kesimlerde “gelişmiş ülke” algısının farklılığından kaynaklanan ve doğru olmayan bir şuur altı kabul vardır. Ülkeler için gelişmişlikten bahsedilirken; Tarım sektörünün pek önemsenmemesi ve diğer sektörlerin geliştirilmesi ile gelişmiş ülke olunabileceği algısını verecek tarzda ifadeler çokça şahit olanlarımız vardır. Yani adeta gelişmenin, ihmal edilen tarım sonucunda sanayi ve teknoloji ürünleri gelirlerinin, ülkelerin toplam ülke ekonomisindeki payının oransal olarak tarımdan fazla olması ölçüsü ile sınırlı bir gelişmişlik tanımı ve al-

gısı, yanlışlığın temeli ya da başlangıç noktasıdır.

Bu nedendir ki, büyük/küçük yerleşim yerleri dâhil her türlü sektörün yer, arazi taleplerinde meralar ve tarım toprakları en çabuk gözden çıkartılan alanlar olmaktadır. Fabrika, sanayi sitesi ve yerleşim yerlerinin tarım topraklarına yapılması eleştirisine karşı “tarım toprağından kaç para kazanılır; işyeri ve evler, binalar dikesek daha çok para eder” diyenlerin orada çalışan ve o evlerde yaşayan insanların ne yiyeceği konusunu pek umursamadıkları kesin. Paranın, olmayan ya da ulaşılamayan gıdayı elde etmede pek işe yaramadığını bunca felaketten, musibetten sonra hala anlamayanlara ne denilse boştur. Bu “zeki” insanlar, “para yemek” deyiminin fiziki olarak para yemek anlamına geldiğini anlıyorlar sanırım.

Sanayi ve teknoloji, bakımından gelişmede geri kalmış ve toplam ekonomik hacmi küçük olan ülkelerde, tarımın ekonomideki oransal ağırlığı doğal olarak fazla olur. Bu ülkelerde, gelirler içerisinden tarımsal üretimin desteklenmesine ayrılan kaynaklar, bazı kesimlerce ilginç bir şekilde yüksek bir maliyet ve yük olarak gö-

rülebilmektedir. Tarım sektörünün bir eksikliğinden ya da önemsiz olmasından kaynaklanmadığı halde, tarımı ekonomiye yük gören bu yanlış bakış açısı, çiftçinin desteklenmesi için yeterli kaynağın ayrılmaması sonucunu doğurmaktadır. Bu yaklaşım tam anlamıyla bindiği dalı kesmek olmaktadır. Çünkü toplam ekonomide tarımın ağırlıklı olması, tarım dışı sektörler için yapılan harcamalarda tarımsal gelirlerin kullanımının ağırlıklı olduğu anlamına gelir. Bu nedenle tarım sektörüne ayrılan kaynakların ekonomiye “yük” olduğu değerlendirilmesi doğru değildir. Ekonomiye büyütmemiş olmanın bir sonucudur.

Gelişmiş dediğimiz ülkelere sanyileşmenin, teknoloji ve bilimsel araştırma geliştirme faaliyetlerinden ve bunların sektöre aktarılmasındaki yaklaşım ve gelişmeden tarım sektörü de her sektör kadar belki de daha fazla pay almaktadır. Yani, gelişmiş dediğimiz her ülkenin tarım sektörü de diğer sektörler kadar gelişmiştir.

Gıda arzının riske girmemesi, tarımsal üretimin sürdürülebilir olmasının sağlanması için üreticilerin desteklenmesi ve diğer sektörlerden daha fazla bir korumacı yaklaşıma ih-

tiyaç duyulur. Gelişmiş ülkelerin politikaları incelendiğinde; tüm sektörlerin yani toplam ekonominin büyük olması nedeniyle tarım sektörünün destek finansmanı bakımından genel ekonomi içerisinde “yük” olmadığı, tam aksine en önemli stratejik alan olarak kabul edildiği görülür. Bunun sonucu olarak da üretimi arttırma yönlü politikalar uygulanmakta, daha fazla kaynak ayrılmaktadır. Tarımsal üretimin ve gıda arzının güvenli ve sürekli olması için ülkelerce uygulanan politikalar, planlar ve uygulamalar daha önceki yazılarımızda farklı yaklaşımlarla anlatılmış olduğunda tekrar edilmeyecektir.

Bilindiği gibi; makul ölçüde gelir kazanılmayan hiçbir sektör sürdürülemez. Tarım sektöründeki yaş ortalamasının 57 olduğu ve çok kısa zamanda da 60 a dayanacağı görülüyor. Genç nüfusu bu sektörde tutmak ve üretimde sürekliliği sağlayabilmek için, tarım politikalarında olması gereken hedef; çiftçinin üretim faaliyetleriyle makul ve diğer sektörlerle kıyaslandığında adil bir gelire sahip olmasını ve yaşam konforu kalitesinin alternatiflerinden aşağıda olmasını sağlamaktır. Tarımsal destek planlamalarının ve uygulamaların temel yaklaşımı da bu olmalıdır. Para kazanılırsa her işin ve sektörün zorluğu, kiri, pası önemsiz kalır. Çiftçilerin istediği de bundan başkası değildir.

Tarımsal üretimde çiftçilerin gayreti, vefası, irfanı, eğitimi de çok önemlidir. Ülkemizde üretimdeki zorluklara, yeterli düzeyde bir eğitim sunulmamasına, genel anlamda gelir ve maliyetler konusunda çok zorlanmasına rağmen; üretme sabrını, heyecanını sürdürmeye çalışması, çiftçimizin irfanı ve ülkesine sevgisi sayesinde. Her konuda olduğu gibi bu konuda da sabır fazla zorlandığında tarımsal üretimden de kaçış hızlanmaktadır.

Çiftçinin Sınavından Geçmek

Tarımsal üretimde köklü bir sistem değişikliğine ve dönüşüme ihtiyaç olduğu her kesimce kabul edilir hale gelmiştir. Bunu gerçekleştirmek için doğru bakış açıları ile konulacak hedeflere ulaşacak planlamalar yapmak

mümkündür. Tarımsal üretimde tüm sorunların çözülebilir olduğunu daha önceki yazılarda bahsetmiştik. Ancak, çiftçinin güvenini kazanmadan tarımda hiçbir dönüşüm sağlayamayacağımı da unutmamak lazım. Biraz gülümsemeye ve düşünmeye vesile olabilmek ümidiyle çiftçinin güveni ile ilgili bir hatıra'yı paylaşmak isterim.

Veteriner hekim olarak görev yaptığım ilk günden bu güne kadar yetiştiricilerimizle pek çok güldüren, sevindiren, düşündüren, hayrete düşüren, üzen, gözlerimizi nemiendiren, içimizi acıtan, uykularımızı kaçıran, özetle acısıyla tatlısıyla pek çok hatıralarım oldu. Her meslektaşımın da pek çok hatıraları olduğundan eminim.

İlk görev yerim olan, doğudaki güzel bir ilçemizde göreve başladık-tan beş on gün sonra orta yaşlı bir amca odaya saygıyla girip selam verdikten sonra;

“Baytar sen misen ?” diye sorup teyit aldıktan sonra, “hasta bir mozik getirdim, hele bir bak” dedi. Aşağı inerek direğe bağladığı hayvanı görünce mozik’ in dana demek olduğunu öğrenmiş oldum. Hayvanı muayene ederken sorular sormaya başladım. Hayvanda şu var mı, bu var mı, şöyle oluyor mu böyle oluyor mu diye sorduğum her soruya çeşitli cevaplar veren amca'yı yukarıya odaya çağırdım. Çaylarımızı içerken hayvanın nesi olduğunu ve hangi ilaçları yazacağımı sordu. Ben de;

“Mozik’te hiçbir hastalık yok, ama sende olabilir. Benimle dalga mı geçiyorsun?” diye çıkışınca hiç unutmayacağım bir cevabı o hoş şivesi ile verdi;

“Beyim ilçeye baytar gelmiş dediler. Vallahi, iyi bilirsen mi diye görmek için gelmişem. Görürem ki, çok iyi baytarsan, iyi bildin”

Kızmakla gülmek arasında bir duygu ile “fakültede pek çok sınavı girdim ama en zoru buydu galiba” diyerek amca'yı uğurladım.

Her geçen gün gelen yetiştirici sayısında artış olmaya başladı. Durumu önce, hayvancılığı yoğun bir

ilçe olmasına ve bir süredir veteriner olmamasına ve geldiğimin yeni yeni duyuluyor olmasına yorumladım. Ancak, yoğunluk öyle atmaya başladı ki şaşırıldık kaldık. Sonra fark ettim ki komşu ilçelerden de gelenler varmış. Bu konuda da galiba oralarda da veteriner yok onun için geliyorlar diye düşünmüştüm.

Bekâr ve yeni göreve başlamış bir erkek memurun ev düzeni kurması ve evde yemek meselesi pek mümkün olmadığına çoğu memur gibi mecburen bende ilçenin lokantasının müdavimi oldum. Bir gün, her zaman yemek yediğim lokantada öğle yemeği için siparişi verip beklerken bir grup insan masama geldi ve komşu ilçelerden birinden olduklarını ve hayvanları için köylerine gelmemi istediklerini, öğleden sonra bunun için daireye geleceklerini ancak lokantacıdan kim olduğumu öğrenince de burada konuşmak istediklerini söylediler. Daireye gelince konuşuruz deyip savdıktan sonra lokantacı yanıma geldi ve

“Abi, köylüler hep seni konuşuyor” diyerek sebebini açıkladı. Meğerse beni “imtihan eden amca” gittiği tüm kahvelerde, pazarda, sokaklarda, esnaf dükkânlarındaki sohbetlerde “Eele bir baytar gelmiş ki” diye başlayarak ve abartılı övgülerle benden bahsediyormuş. Bunun ilçedeki yetiştiriciler arasında ve hatta diğer ilçelere kadar da yayıldığını anlattı.

Gelenlerdeki artışın asıl sebebini o zaman anladım. Bir de anladım ve öğrendim ki, fakültedeki sınavlar kadar çiftçimizin sınavını geçmek ve güvenini kazanmak da bir o kadar önemliymiş. İlçede çalıştığım sürece söylediklerime, tavsiyelerime, anlattıklarına gönülden uyduklarını gördüm.

Bizim her insanımız gibi, çiftçimiz de güvenir ve inanırsa yapamayacağı şey yoktur. Çiftçimizin ihtiyacı olan şey, makul ve adil ölçülerde para kazanabildiği bir üretim yapabilmesinin yolunun açılması ve güveninin kazanılmasıdır. Gerisini onlar fazlasıyla halleder.

Çiftçilerimizin hepsine, bol ve bereketli kazançlar dilerim.

Kalp Hastalığının Koruyucusu Çilek

Mayıs ayının en güzel ve lezzetli meyvelerinden biri çilektir. Görüntüsü ve lezzeti ile hem yetişkinlerin hem çocukların vazgeçilmezidir. Çilek Türkiye’de Akdeniz ve Ege bölgesinde yetiştirilir. Dünyanın en sevilen meyvelerinden biri olan çileğin ana vatanı Amerika’dır.

Çilek toprağa şubat ayında ekilir, Mart, Nisan ve Mayıs aylarında ye-tişmeye başlar. Rengi, kokusu ve ara-ması ile pazar ve manav tezgâhlarını süsleyen çileği mart ayından haziran sonuna kadar afiyetle tüketebilirsiniz. -10 dereceye kadar soğuğa dayanabi-len bir bitki olan çilek, kumlu tınlı ve hafif toprakları sever. Çilek dikimi se-rin ve nemli havalarda yapılır.

Çilek az kalori karşılığında çok fazla besin değeri verir

Bu harika meyvenin sağlığa da inanılmaz faydaları vardır. Çilek, kan-ser, diyabet, inme ve kalp hastalığı gibi ciddi sağlık sorunlarının riskini azaltmaya yardımcı olan C vitamini ve diğer antioksidanlar açısından zengindir. Aynı zamanda mükemmel bir kaynaktır. Çilek ayrıca lif ve folik

asit dahil olmak üzere önemli vitamin ve minerallere sahiptir. Aynı zamanda Çilek, elma ve muz gibi diğer popü-ler meyvelerden daha az doğal şekere sahiptir.

İnsan vücuduna iyi gelen değer ve vitaminler olan, magnezyum, kal-siyum, potasyum ve K vitamini ba-rındırır. Tatlı ve sulu olan çilek aynı zamanda oldukça besleyicidir. Beyin

malara göre, yaşlandıkça çilek yemek beynin işlem gücünü koruyor. Yapılan araştırma sonucu, çilek yiyen kişilerin Alzheimer hastalığına yakalanma olasılığının yüzde 34 daha az olduğunu gösterdi.

Kalp hastalığına karşı koruyucu

Araştırmalar, çileğin kalp hastalığı ve felce yol açabilecek çeşitli durumların yanı sıra kalp hastalığı olasılığını artıran diyabetin önlenmesine yardımcı olabileceğini göstermektedir.

İç iltihaplanmayı azaltır

Yaygın bir iç iltihaplanma, kalp hastalığı dâhil olmak üzere birçok hastalığa neden olur. Zayıf bes-

lenme, düşük fiziksel aktivite ve sigara içmek vücutta iltihaba neden olabilir. Çileğin içinde yer alan antioksidanlar bu iltihaplanmanın önüne geçer.

Kan şekerini dengeler

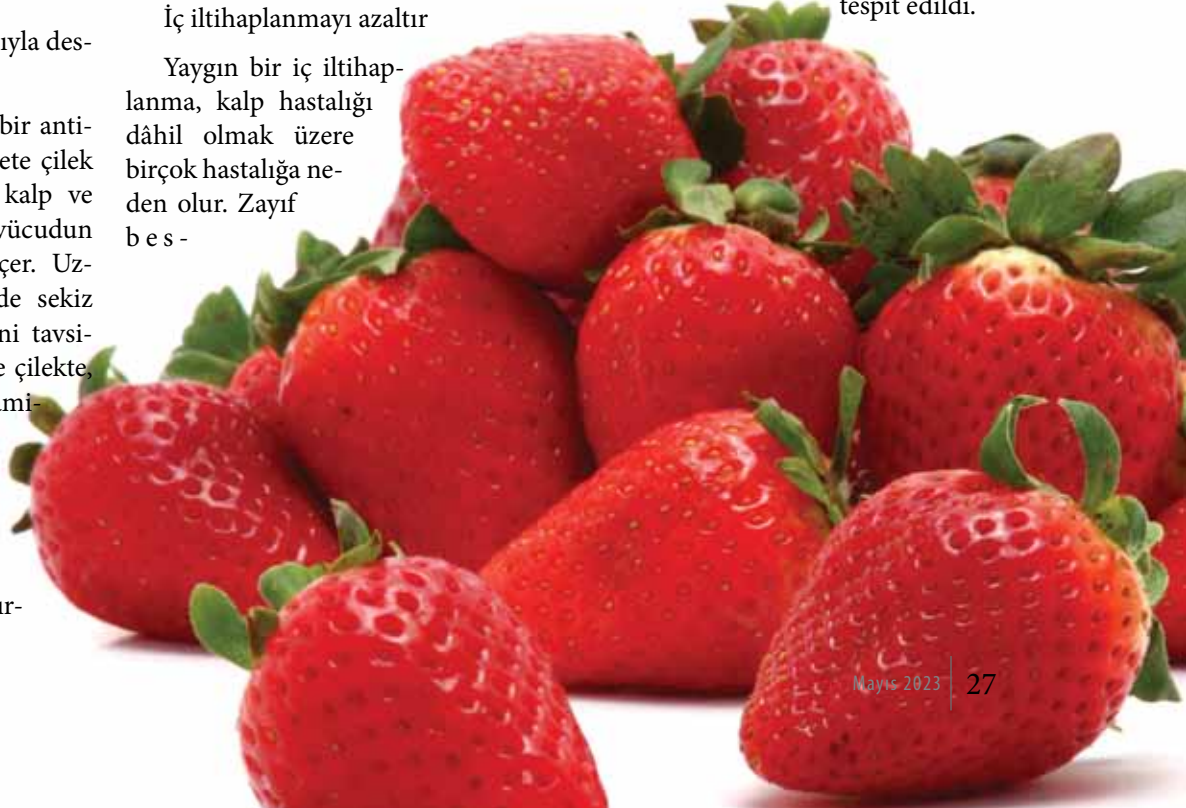
Kanda yer alan fazla şeker Tip 2 diyabet için bir risk faktörüdür. Kan şekeri seviyesini dengelemek istiyorsanız çilek tatlı ihtiyacını gidermek için harika bir çözüm yoludur. Yapılan bir araştırmada, çilek yiyen insanların yüzde 26 daha az insülin salgıladığı tespit edildi.

ve bağırsak sağlığını da fazlasıyla destekler.

Uzmanlara göre, çilekler bir antioksidan güç merkezidir. Diyete çilek eklemek, potansiyel olarak kalp ve kan damarlarını destekler, vücudun iltihaplanmasının önüne geçer. Uzmanlar, özellikle mevsiminde sekiz orta boy çileğin tüketilmesini tavsiye ediyor. Araştırmalara göre çilekte, portakaldan daha fazla c vitamini vardır.

Beyin Gücünü Artırır

Beyin yaşlandıkça zihinsel keskinliğin bir kısmını kaybedebilir, Ancak araştır-

KÖKSALLAR HAYVANCILIK

Kurbanlık Satışlarımız Devam Ediyor!

Organik ve sağlıklı yaylım hayvanların yetiştirildiği
Ankara'daki güvenilir adresiniz.

Adres bilgisi için
QR kodu okutunuz

Bizi Arayın
0507 614 40 30

Milletimizin gerçek kahramanı olan çiftçilerimizin
14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.

Balıkesir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği
Yönetim Kurulu Adına
Başkan

Hasan ÇETİN

Genç Çiftçi Kredisi ile ZİRAAT'İN DESTEĞİ BENİMLE

Tarımsal üretimin içinde yer almak isteyen gençlerimiz Ziraat'e geliyor,
10 yıla kadar vadeli 2 yıla kadar anapara ödemesiz Genç Çiftçi Kredisi ile üretime katılıyor,
hem gençlerimiz kazanıyor hem ülke ekonomisi kazanıyor.

0850
220
0000
Müşteri İletişim
Merkezi
www.ziraatbank.com.tr

 Ziraat Bankası
Bir bankadan daha fazlası

 /ziraatbankasi